

“Beter Samen Beslissen (BSB)”

Een multicenter gerandomiseerd onderzoek naar een compacte leermodule voor samen beslissen bij kanker: E-learning, feedback op een consult & coaching

Wat

Bewezen scholingsinstrumenten worden gecombineerd ('blended') en digitaal aangeboden, om samen beslissen in de dagelijkse praktijk beter toegepast te krijgen. Dit onderzoek bouwt voort op resultaten uit praktijkprojecten en onderzoek op het gebied van samen beslissen (1). Het bestaat uit:

- Opname van en gevalideerde expertfeedback op 3 consulten (16)
- Theorie samen beslissen via E-learning
- 'Zelfbeoordeling' van het eigen consult
- Coaching door samen beslissen expert.

Waarom

De aanleiding voor het implementeren van deze leervorm is de constatering dat keuze-ondersteunende hulpmiddelen om samen te beslissen te bevorderen effectief zijn (2), maar slecht worden gebruikt (3) en niet voldoende zijn om samen beslissen in de spreekkamer te realiseren (4,5). Observaties in de spreekkamer laten zien dat de toepassing in de praktijk achter blijft (6). Dit geldt zeker ook voor de oncologie, waarbij er vaak veel behandelopties beschikbaar zijn en waarbij – door de toegenomen levensverwachting van mensen met kanker – kwaliteit van leven belangrijker is geworden voor het maken van de best passende keuze (7–9). Het trainen van zorgprofessionals is daarvoor een must (3,5,9,12), en sluit bij voorkeur aan op de intrinsieke motivatie van professionals om open staan voor een gelijkwaardige omgang met de patiënt (9,10,11).

Hoe

Via een geautomatiseerd opnamesysteem kunnen consulten veilig (AVG-proof) via de telefoon worden opgenomen. Patiëntinformatie en toestemmingsformulieren voor patiënten worden voor zorgverleners zijn beschikbaar. Bij de wijze waarop coaching plaatsvindt wordt gebruik gemaakt van de systematiek van 'deliberate practice' (13,14). Deze systematiek gaat onder meer uit van effectieve feedback op de dagelijkse werkpraktijk en het bieden van tijd voor probleem oplossend en repeterend leren om gedrag te verfijnen (13,15). Hiermee wordt intrinsiek leren versterkt.

Wie en wanneer

Alle zorgprofessionals die zelfstandig beslissingen nemen met patiënten met kanker en graag beter willen worden in de toepassing van samen beslissen. Inclusie loopt tot en met mei.

Investing

Per deelnemer kost de leervorm ongeveer 4 uur in een periode van 10 weken. Er wordt een vrijwillige bijdrage voor deelname gevraagd. Deelname is geaccrediteerd.

Figuur 1. Opzet studie leermodule voor samen beslissen: interventie- en controlegroep

Betrokken experts en deelnemende ziekenhuizen

NFK is hoofduitvoerder van het project, dat onderdeel is van een promotieonderzoek van de Erasmus Universiteit. Er zijn veel organisaties bij het project betrokken vanuit verschillende achtergronden, o.a.:

- Ella Visserman, belangenbehartiger NFK, Arja Broenland, directeur NFK
- Maaïke Schuurman, belangenbehartiger BVN, Cristina Guerrero Paez, directeur BVN
- Haske van Veenendaal, promovendus ESHPM en hoofdonderzoeker
- Carina Hilders, hoogleraar Medisch Leiderschap ESHPM & bestuurder Reinier de Graaf
- Dirk Ubbink, hoogleraar EBM & Shared decision-making, Loes Peters, onderzoeker Amsterdam UMC
- Anne Stiggelbout, hoogleraar Medische beslistkunde, de rol van patiëntpreferenties, LUMC
- Paul Brand, hoogleraar klinisch onderwijs UMCG & hoofd medisch opleidingsbeleid Isala Academie
- Art Vreugenhil, Oncozon/Citrien Fonds & internist/oncoloog Maxima Medisch Centrum
- Auk Dijkstra, Deelprojectleider Opleiden 2025: Nieuwe thema's, Federatie Medisch Specialisten
- Lidia Barberio, Directeur Longkanker Nederland
- Josine van der Kraan, adviseur patiëntbelang Patiëntenfederatie Nederland

Referenties

1. van Veenendaal H, Voogdt-Pruis H, Ubbink DT, Hilders CGJM. Effect of a multilevel implementation programme on shared decision-making in breast cancer care. *BJS Open*. 2021 Mar 5;5(2). Available from: <https://doi.org/10.1093/bjsopen/zraa002>
2. Stacey D, Légaré F, Lewis K, Barry MJ, Bennett CL, Eden KB, et al. Decision aids for people facing health treatment or screening decisions. Vol. 2017, *Cochrane Database of Systematic Reviews*. 2017.
3. Stacey D, Suwalska V, Boland L, Lewis KB, Presseau J, Thomson R. Are Patient Decision Aids Used in Clinical Practice after Rigorous Evaluation? A Survey of Trial Authors. *Med Decis Mak*. 2019;39(7).
4. Joseph-Williams N, Lloyd A, Edwards A, Stobbart L, Tomson D, Macphail S, et al. Implementing shared decision making in the NHS: lessons from the MAGIC programme. *BMJ [Internet]*. 2017;357:j1744. Available from: <http://www.bmj.com/lookup/doi/10.1136/bmj.j1744>
5. van Veenendaal H, van der Weijden T, Ubbink DT, Stiggelbout AM, van Mierlo LA, Hilders CGJM. Accelerating implementation of shared decision-making in the Netherlands: An exploratory investigation. *Patient Educ Couns*. 2018;101(12):2097–104.
6. Couët N, Desroches S, Robitaille H, Vaillancourt H, Leblanc A, Turcotte S, et al. Assessments of the extent to which health-care providers involve patients in decision making: A systematic review of studies using the OPTION instrument. *Heal Expect*. 2015;18(4):542–61.
7. Kane HL, Halpern MT, Squiers LB, Treiman KA, McCormack LA. Implementing and evaluating shared decision making in oncology practice. *CA Cancer J Clin*. 2014;64(6):377–88.
8. Kunneman M, Marijnen CAM, Baas-Thijssen MCM, Van Der Linden YM, Rozema T, Muller K, et al. Considering patient values and treatment preferences enhances patient involvement in rectal cancer treatment decision making. *Radiother Oncol*. 2015;117(2):338–42.
9. van Veenendaal H, Voogdt-Pruis H, Ubbink D, Hilders C. Effect of a multilevel implementation programme on shared decision-making in breast cancer care. *BJS Open*. 2020 Dec 23;5(1):1–6.
10. Légaré F, Witteman HO. Shared decision making: Examining key elements and barriers to adoption into routine clinical practice. *Health Aff*. 2013;32(2):276–84.
11. Edith Schippers. Kamerbrief Samen Beslissen 2015. <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2015/10/29/kamerbrief-over-samen-beslissen>. 2015. p. 1–4.
12. Diouf NT, Meneer M, Robitaille H, Painchaud Guérard G, Légaré F. Training health professionals in shared decision making: Update of an international environmental scan. *Patient Educ Couns [Internet]*. 2016;99(11):1753–8. Available from: <http://dx.doi.org/10.1016/j.pec.2016.06.008>
13. Ericsson KA. Deliberate practice and acquisition of expert performance: A general overview. In: *Academic Emergency Medicine*. 2008.
14. Gifford KA, Fall LH. Doctor coach: A deliberate practice approach to teaching and learning clinical skills. *Acad Med*. 2014;
15. Ericsson KA, Krampe RT, Tesch-Römer C. The role of deliberate practice in the acquisition of expert performance. *Psychol Rev*. 1993;
16. Elwyn G, Hutchings H, Edwards A, Rapport F, Wensing M, Cheung WY, et al. The OPTION scale: Measuring the extent that clinicians involve patients in decision-making tasks. *Heal Expect*. 2005;